

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.V.35.534/2013/15.szám

A Kúria a Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Kiszely György ügyvéd) által képviselt jogutódja felperesnek az Orosz V. Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Orosz V. Sándor ügyvéd) által képviselt mint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének jogutódja (alperes ellen pénzügyi felügyeleti ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, amelybe a felperes oldalán a Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Kiszely György ügyvéd) által képviselt I. r. és II. r. beavatkozók felleptek a Fővárosi Törvényszék 2012. április 11. napján kelt 2.K.30.414/2012/6. számú ítélete ellen előterjesztett fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2013. május 9. napján kelt 1.Kf.649.889/2013/5. számú ítélete ellen a felperes és a felperesi beavatkozók által 15-16. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 1.Kf.649.889/2013/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati perköltséget, kötelezi a I.r. és II. r. felperesi beavatkozókat, hogy fizessenek meg - egyetemlegesen - az alperesnek 15 napon belül 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperesi jogelőd átfogó vizsgálat eredményeként 2011. július 7. napján hozott határozatot (a továbbiakban: alaphatározat), ami

ellen a felperesi jogelőd bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett. Az alperesi jogelőd a 2011. július 20. napján kelt határozatával (a továbbiakban: módosító határozat) módosította az alaphatározatot. A módosító határozat indokolása szerint tévesen alapította korábbi határozatát a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: új Psztv.) rendelkezéseire, az érdemi döntés alapjául a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló - az eljárás megindításakor hatályos - 2007. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Psztv.) szolgál. A Psztv. és az új Psztv. rendelkezéseinek egybevetése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az érdemi eltérésekre tekintettel az új Psztv. 38. § (1)-(4) bekezdéseire hivatkozó alaphatározat VI.2. pontja szerinti intézkedés jogszabálysértő, ezért ezt törölte, az egyéb rendelkezések, illetve indokolások tekintetében pedig a normaszöveg azonos tartalmára figyelemmel csak a jogszabályi megjelöléseket módosította.

A módosított határozattal módosított alaphatározat (a továbbiakban együtt: határozat) I.1. pontjában figyelmeztette a felperest, hogy tartsa be a befektetési vállalkozások előzetes tájékoztatói kötelezettségére vonatkozó jogszabályi előírásokat, feleljen meg a tájékoztatás általános szabályaira vonatkozó jogszabályi követelményeknek (I.2.pont), alakítsa át az összeférhetetlenségi politikáját (I.3.pont), tartsa be a kiszervezésre vonatkozó jogszabályi előírásokat (I.4.pont), feleljen meg az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek kezelésére vonatkozó jogszabályi előírásoknak (I.5.pont), megfelelési vezetője tegyen eleget a jogszabályokban előírt kötelezettségeinek (I.6.pont), gondoskodjon az informatikai rendszer biztonságos követelményeinek betartásáról (I.7.pont). A határozat II. részében a felperesi jogelődöt a I.1.-I.4., I.7. pontokban megjelölt jogszabálysértések miatt 20.000.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte. A határozat III. pontjában a felperesi jogelőd „megbízás felvétele és továbbítása”, „megbízás végrehajtása az ügyfél javára”, valamint „portfólió kezelés” befektetési szolgáltatási tevékenységek végzésére jogosító engedélyét a működés tárgyi és technikai feltételeinek hiánya miatt 6 hónapra felfüggesztette. Rögzítette, hogy a felfüggesztés időtartama alatt a felperesi jogelőd e tevékenységeket nem folytathatja. A felfüggesztésre okot adó körülmény megszűnésének határidőn belül történő igazolása, az igazolás elfogadása esetén a felfüggesztés megszüntetésre kerül. A határozat IV. pontjában kötelezte a felperesi jogelődöt helyreállítási terv 45 napon belüli elkészítésére (IV.1.pont), belső ellenőri jelentés 120 napon belüli megküldésére (IV.2.pont). A határozat V. pontjában figyelmeztette a felperesi jogelődöt, hogy tegyen eleget a pénzmosás megelőzésével és megakadályozásával összefüggésben fennálló bejelentési kötelezettségének (V.1.pont), alakítsa át ügyfél átvilágítási gyakorlatát az ügyfél átvilágítás időpontjának ellenőrizhetősége érdekében (V.2.pont), a fokozott

ügyfél-átvilágítás szabályainak alkalmazása során tegyen eleget a kötelezően rögzítendő adatok körére irányadó jogszabályi előírásoknak (V.3.pont), a külföldi lakóhellyel rendelkező ügyfelek azonosítása során hívja fel a figyelmet a kiemelt közszereplői nyilatkozat megtételének kötelezettségére (V.4.pont). A határozat VII.1. pontjában a felperesi jogelőd igazgatóságának elnökét és a beavatkozókat (a továbbiakban: vezetők) figyelmeztetésben részesítette a határozat I. pontjába foglalt jogszabálysértésekre tekintettel, a VII.2 pontban a korábbi felügyelő bizottsági elnökkel, valamint két volt felügyelő bizottsági taggal szemben az eljárást intézkedés alkalmazása nélkül zárta le. Az alperesi jogelőd érdemi döntését határozatában a Pszttv.-n kívül a befektetési vállalkozásokról szóló és az áru tőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.), a befektetési szolgáltatási tevékenységet, befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatást, árutőzsdei szolgáltatást folytató gazdálkodó szervezetek üzletszabályzatának kötelező tartalmi elemeiről szóló 22/2008. (II.7.) Korm.rendelet, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény határozatában megjelölt rendelkezéseire alapította.

A felperesi jogelőd és a beavatkozók az alperesi jogelőd határozatának hatályon kívül helyezését kérték.

Az első fokú bíróság a 2.K.32.821/2011/23. számú ítéletében a határozat I.1., I.2., I.3., II., III., VII.1. pontjait hatályon kívül helyezte és az alperesi jogelődöt a bírságkiszabás, a tevékenység végzésére jogosító engedély felfüggesztésének időtartama, valamint a beavatkozók felelősségének értékelésének tekintetében új eljárásra kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A másodfokú bíróság a 4.Kf. 27.558/2011/11. számú végzésében a 2.K.32.821/2011/23. számú ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A végzés indokolása szerint az elsőfokú ítélet nem alkalmas érdemi másodfokú elbírálásra, mert az elsőfokú bíróság annak ellenére nem döntött a felperesi jogelőd kereshetőségi jogáról a határozat VII. pontja tekintetében, hogy ezt az alperesi jogelőd a per során vitatta. Az új eljárásra előírta a kereshetőségi jog vizsgálatát azzal, hogy az elsőfokú bíróság szabadon dönthet a kereseti kérelem keretei között.

A megismételt eljárásban eljáró elsőfokú bíróság a 2.K.30.414/2012/6. számú ítéletében az alperesi jogelőd határozatának a I.1., I.2., I.3., II., III., és VII.1.pontjait hatályon kívül helyezte és az alperesi jogelődöt a bírság kiszabás,

valamint a beavatkozók felelősségének értékelése tekintetében új eljárásra kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Jogi álláspontja a következő volt:

Alapos a kereset a tekintetben, hogy a Bszt. fogyasztóvédelmi tárgyú szabályait az alperesi jogelőd az átfogó ellenőrzés során nem vizsgálhatta volna. Ez a jogszabálysértés a bírságkiszabás és beavatkozókkal szemben alkalmazott intézkedést megalapozatlanná teszi. Helytállóan hivatkozott a felperesi jogelőd a Pszttv. 47/A. § (4) bekezdésének megsértésére is, amely a bírságkiszabás törvényességét érinti, és alapos a kereset az engedély felfüggesztésének időtartamára vonatkozó mérlegelés határozatban való rögzítésének hiánya miatt is. A felperesi jogelőd rendelkezett perindítási és keresetösségi joggal a határozat VII. pontja tekintetében. Az ügyféli jogok sérelmére alapított keresete azonban alaptalan, a határozat I.4., és I.7.pontjának rendelkezésének megalapozatlanságát a felperesi jogelőd és a beavatkozók által előadottak nem támasztották alá. A felperesi jogelőd által a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 335/A. § (1) bekezdése szerinti szabályozástól eltérő, nem időszerűen előadott nyilatkozatok, bizonyítási indítványok értékelésére nem kerülhetett sor. A megismételt eljárásban az alperesnek újra kell értékelnie a bírság szankciót és a beavatkozókkal szembeni intézkedés szükségességét, fajtáját. A határozat I.1., I.2., és I.3. pontja tekintetében az elsőfokú bíróság nem kötelezte az alperesi jogelődöt megismételt eljárásra, de olyan iránymutatást sem adott, mely szerint e megállapításokat a megismételt eljárásban hozott határozat nem tartalmazhatja. A megismételt eljárásban alkalmazandó jogszabályokra nézve azt rögzítette, hogy erről az alperesi jogelődnek kell döntenie. A határozat III. pontja tekintetében utalt arra, hogy a felfüggesztésről szóló határozati rendelkezés a meghozatalakor jogszabálysértő volt, de a közigazgatási per ideje alatt bekövetkezett tényre figyelemmel e körben sürgősségtelen az új eljárás lefolytatása, mivel az alperesi jogelőd a felfüggesztést megszüntette.

A másodfokú bíróság az 1.Kf. 649.889/2013/5. számú ítéletében megváltoztatta a 2.K.30.414/2012/6. számú ítéletnek az alperesi jogelőd határozatát hatályon kívül helyező és részben új eljárásra kötelező rendelkezéseit és a keresetet ezek tekintetében is elutasította, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.

Jogi álláspontja a következő volt:

A felperesi jogelődnek a VII. szerinti rendelkezés tekintetében hiányzott a keresetössége, az igényérvényesítési joga, ezért e perben a határozat VII. pontjának érdemi bírósági felülvizsgálatára nem kerülhetett volna sor.

Az egyes nyilatkozatokat az elsőfokú bíróság az ítéletében ténylegesen értékelte. Azoknak a jogszabálysértéseknek a vizsgálatát azonban, amelyekre a felperesi jogelőd az első tárgyalásnak tekintett időpontot követően hivatkozott, a keresetváltóztatás tilalmára tekintettel nem lehetett elvégezni. A felperes és a beavatkozók fellebbezésükben csak a mellőzést kifogásolták, de konkrétan, tételesen nem jelölték meg, hogy pontosan melyik előadásuk mellőzését tartják sérelmesnek, és azt sem, hogy ezek figyelembe vétele miként eredményezhette volna az elsőfokú ítélet érdemi megváltoztatását. Mindezt a másodfokú eljárásban sem konkretizálták, ezért „általános kifogásuk önmagában nem tette jogszabálysértővé az elsőfokú ítéletet”.

Jogszerűen járt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor az Bszt. 46. § (2) bekezdésének sérelmére vonatkozó felperesi előadást nem vette figyelembe, ezért e kereseti kérelemhez a beavatkozók sem tudtak csatlakozni. A beavatkozók sem jelöltek meg konkrétumot, a tényállást érdemben nem vitatták és az esetleges eljárási hibák még nem cáfolják az alperesi jogelőd által feltárt tények valóságát. A határozattal megállapított jogsértések érdemi cáfolatának hiányában az általános hivatkozás nem elegendő az elsőfokú ítélet megváltoztatásához.

Eljárási jogszabálysértés csak akkor alapozza meg a határozat hatályon kívül helyezését, ha az ügy érdemére is kihatással volt. A felperesi jogelőd nem fejtette ki, hogy a helyszíni ellenőrzés, az értesítés, a jegyzőkönyv általa nevesített szabálytalanságai mennyiben és miként érinthetik az ügy érdemét. Nem hivatkozott konkrét tényekre, körülményekre annak igazolására, hogy az alperesi jogelőd által feltárt tények valótlanok, a határozattal szemben eltérő tényállás megállapítására alapot adó bizonyítást nem ajánlott fel.

Az elsőfokú bíróság jogszerűen vizsgálta meg érdemben a felperesnek a tevékenység felfüggesztésével kapcsolatos kereseti kérelmét, mivel az utóbb bekövetkezett tények, változások nem hathatnak ki a már meghozott határozat jogszerűségére.

A Pszttv. 41. § (4) bekezdése értelmében a felügyeleti ellenőrzés lehet átfogó ellenőrzés, célvizsgálat, vagy témavizsgálat. Az átfogó vizsgálat lényege veszne el az által, ha ennek keretében a működési szabályoknak csak egy része lenne vizsgálható és a fogyasztókat is érintő pénzügyi tevékenységre nem terjedhetne ki. A Pszttv. 41. § (1) bekezdés utolsó mondata, ezért nem jelent hatáskörszűkítést, ezt alátámasztja az e rendelkezést beiktató jogszabályhoz fűzött indokolás is. Az átfogó vizsgálat terjedelménél nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Bszt.-vel egyidejűleg hatályba lépő Pszttv. csak a fogyasztói panaszok intézését szabályozta, miközben a befektetők, ügyfelek védelme és a szektor hatékony felügyelete érdekében született közvetlen és közvetve fogyasztóvédelmi érdekeket is szolgáló, változatlan tartalmú Bszt. hatályosulásának vizsgálatát már ekkortól az alperes feladatává tette. A Bszt. nem tartalmazta és nem tartalmazza

elkülönítve a fogyasztók érdekeit védő szabályokat. Az átfogó eljárás rendeltetésére, a jogtörténeti előzményekre, a törvénymódosítás indokolására figyelemmel a Psztv. 41. §-ának utolsó mondatát nem lehet pusztán formálisan értelmezni. A többoldalú jogértelmezésből pedig az következik, hogy az átfogó ellenőrzés keretében az alperesi jogelőd a pénzügyi szervezet teljes, azaz fogyasztóvédelmi jellegű tevékenységét is ellenőrizheti, míg a fogyasztóvédelmi eljárás kizárólag a fogyasztókkal szembeni kötelezettségek megtartására vonatkozik. A kiadott vezetői körlevél nem jogszabály, ezért nem képezheti bírói felülvizsgálat tárgyát. Az alperesi jogelőd így jogosult volt a határozat I.1., I.2., és I.3. pontokba foglalt szabályok megtartását felügyeleti ellenőrzés keretében vizsgálni, ezért - jogsértés esetén - nem a Psztv. 48./H § szerinti jogkövetkezményeket, hanem a 47.§-t kellett alkalmaznia.

Az alperesi jogelőd határozatának 38. oldalán a I.4. pontban meghatározott mulasztást intézkedés alapjául szolgáló magatartásként határozta meg, nem sorolta a bírság kiszabásának jogalapjaként szolgáló magatartások közé, amelyekről a határozat 46-48. oldalán elkülönítve rendelkezett. Az alperesi jogelőd ezért helytállónan hivatkozott arra, hogy a Psztv. 47/A. § (1) bekezdése szerinti bírság kiszabása jogszerű, nem merült fel a Psztv. 47./A. § (4) bekezdés alkalmazásának szükségessége. A felperesi hivatkozás ezért nem alapozhatta meg a határozat II. pontjának hatályon kívül helyezését.

A Bszt. 31. § (4) bekezdése értelmében a befektetési, szolgáltatási tevékenység végzésére jogosító engedélyt - az engedélyezési feltételek hiányában - határozott időre kell felfüggeszteni azzal, hogy annak leghosszabb időtartama 6 hónap lehet. Az alperesi jogelőd helytállónan döntött akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy a határozat I.4., I.7. pontjaiban feltárt súlyos hiányosságok miatt a felperes által alkalmazott informatikai rendszer - a Bszt. 12. § (2), (6) és (7) bekezdésébe is ütköző módon - nem alkalmas a tevékenység biztonságos szinten történő kiszolgálására, és emiatt a felperes nem felel meg teljes körűen a működési engedély feltételeinek. Ez a következtetés akkor is helytálló, ha az informatikai hiányosságok nem voltak rendszer szintűek, de megállapíthatóan az informatikai rendszer biztonságát és védelmét az ügyfelekre kiható módon, elemi szinten érintették.

A határozat III. pontja a tevékenység 6 hónapra történő felfüggesztéséről, és a felfüggesztés ezen időtartamon belüli megszüntetésének lehetőségéről szól. Az alperesi jogelőd ténylegesen nem 6 hónapra függesztette fel az engedélyt, hanem az engedélyezési feltételek teljesítésének igazolásáig. Az alperesi jogelőd ezzel a megoldással az időtartamra vonatkozó mérlegelési kötelezettségének úgy tett eleget, hogy a felfüggesztés időtartamát a felperesi jogelőd cselekvő magatartásához kötötte, ezért e határozati rendelkezés hatályon kívül helyezésének - mérlegelés hiánya miatt - nem volt helye.

A másodfokú bíróság jogerős ítélete ellen a felperesi jogutód és a beavatkozók nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, kérték hatályon kívül helyezését, olyan új ítélet meghozatalát, amely az alperesi jogelőd határozatát teljes egészében hatályon kívül helyezi, vagy a másodfokú bíróság utasítását új eljárásra, új határozat hozatalára azzal, hogy érdemi döntését a Psztv. 2010. december 16-án hatályos 41. § (1) bekezdés 2. mondatának, valamint 47/A. § (4) bekezdésének alkalmazásával hozza meg és érdemben bírálja el az indokolás nélkül mellőzött bizonyítási indítványait. Vitatták a keresetösségi joggal, a felügyeleti ellenőrzés terjedelmével, az engedély felfüggesztésével, és e körben az alperesi jogelőd mérlegelési kötelezettségének teljesítésével kapcsolatos jogi álláspontot. Kifejtették, hogy az alperesi jogelőd tévesen választotta meg az alkalmazandó jogot, ami anyagi jogszabálysértésnek minősül, és eljárását is az új Psztv. szabályai szerint folytatta le. Hivatkoztak a beavatkozók mozgásterének szűkítésére, a polgári perrendtartásról szóló 1952.évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 57.§ (1) bekezdésében, 221.§ (1) bekezdésében, 327.§ (1) bekezdésében, 335/A. §-ában, 336/A.§ (2) bekezdésében, 339.§ (1) bekezdésében, 339/A. §-ában, a Bszt. 31.§ (4) bekezdésében, 46.§ (2) bekezdésében, 164.§ (1) bekezdésében foglaltak megsértésére.

Az alperesi jogutód ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban - rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - nincs helye bizonyítás feltételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek, a Kúria a Pp.275. §-a értelmében a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben a rendelkezésére álló iratok alapján dönthet. (BH2002.29., BH2012.179).

A Kúria a rendelkezésére álló iratok alapján azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet megfelel a Pp.206.§ (1) bekezdésében, 221.§ (1) bekezdésében foglaltaknak. A felperes érvelésével ellentétben a jogerős ítéletben megállapított tényállás hiánytalan, iratszerű, okszerű és a logika szabályainak is megfelelő bizonyítékértékelésen alapul, a másodfokú bíróság teljesítette indokolási kötelezettségét is.

A Kúria felülvizsgálati kérelmekben előadottakra figyelemmel a következőkre kíván rámutatni:

Keresetet csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő, de mivel a Pp. 3.§ (1) bekezdése úgy szabályoz, hogy „ha törvény eltérően nem rendelkezik”, vizsgálni kellett, hogy van-e olyan eltérő törvényi

rendelkezés, amely a felperesi jogelőd kereshetőségi jogát megalapozza a keresetet elő nem terjesztő vezetők vonatkozásában. A kereshetőségi, igényérvényesítési jog a per tárgya és a fél közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik és akkor áll fenn, ha a felperesnek a határozat támadott rendelkezésével összefüggésben van közvetlen jogi érintettsége.

A Pp. 324.§ (1) bekezdése szerinti szabályozás értelmében a I-XIV. fejezet rendelkezéseit a Pp. közigazgatási pereket szabályozó XX. fejezetében foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Pp. 327.§ (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy közigazgatási per indítására jogosult: a) az ügyfél, b) a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője.

Az ügyfél jogi meghatározását a Pszttv. és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004.évi CXL törvény (a továbbiakban: Ket.) is tartalmazza. A Ket.-hez képest speciális szabályozás, azaz a Pszttv. 28.§ /1/ bekezdése alapján a Felügyelet előtti eljárásban ügyfél az a természetes személy vagy jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, a) akire nézve a Felügyelet jogot vagy kötelezettséget állapíthat meg, b) akit a Felügyelet hatósági ellenőrzés alá von.

A per előzményét képező közigazgatási eljárásban ügyfél volt a felperesi jogelőd és a vezetők is. Az alperesi jogelőd határozatának felülvizsgálatát a rá vonatkozó rendelkezés tekintetében a Pp. 327.§ (1) bekezdése alapján keresettel kérhette mindegyik ügyfél. Erre sor is került, mert az alperesi jogelőd határozata ellen a felperesi jogelőd és a vezetők (beavatkozók) is keresetet nyújtottak be, tehát a közigazgatási ügyben ügyfélnek minősülő valamennyi személy ismerte a jogorvoslathoz, igényérvényesítéshez való jogát és annak terjedelmét is. Az első fokú bíróság azonban a vezetők keresetlevelét, elkesettség miatt, idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A vezetőkre vonatkozó határozatrészek érdemi tárgyalása és elbírálása előtt ezért azt kellett az első- és másodfokú bíróságnak vizsgálnia, hogy megjelölt-e olyan jogszabályt, érdeket a felperesi jogelőd, amely alapján vitathatja a nem reá vonatkozó közigazgatási határozatrészek jogszerűségét, amely megalapozhatja igényérvényesítési jogosultságát, azaz a kereshetőségi jogát.

A felperesi jogelőd a VII.1. pont kapcsán arra hivatkozott, hogy ez „gazdasági tevékenységének lényegi tartalmát befolyásolja”. A kereshetőségi jogot azonban nem ez az érvelés, hanem csak a jogviszony (az érdekelttség) vagy a törvényi (jogszabályi) felhatalmazás alapozza, illetve alapozhatja meg /BH1991. 107./. A vitában érdekelt fél tehát vagy saját jogán nyújthat be keresetet, mert ő az érvényesített jog anyagi jogi jogosultja, vagy

jogszabályi felhatalmazás alapján más jogának érvényesítése céljából. A felperesi jogelődöt törvény nem hatalmazza fel a vezetők jogának érvényesítésére, helyettük jogorvoslat benyújtására, bírósági eljárás kezdeményezésére.

Az a jogkérdés, hogy a vezetőkre vonatkozó határozatrészek jogszerűek-e avagy sem, nem alapozza meg a vezetőkön kívüli, más személy kereshetőségi jogát, ugyanis a jogkérdés érdemi vizsgálatát és elbírálását megelőzi annak eldöntése, hogy a perben kinek és min alapulóan van kereshetőségi joga. Közvetlen jogi érdekelttség, illetve törvényi felhatalmazás hiányában nem létesít kereshetőségi jogot az, hogy a különböző ügyfeleket milyen /azonos, hasonló, avagy különböző/ jogi alapokon kötelezi határozatában a hatóság. A határozat VII.1. pontja a felperes jogát nem vonja el, rá nézve kötelezettséget nem ír elő, meglévő kötelezettségeit sem teszi terhesebbé, kizárólag a vezetőkre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, és ezek közvetlenül nem vonatkoznak a felperesi jogelődre.

Az ügyfél kereshetőségi joga - azt megalapozó jogszabályhely hiányában - nincs összefüggésben a jogát, kötelezettségét, jogos érdekét vagy jogi helyzetét érintő közigazgatási határozat szerkezetével. Amennyiben egy közigazgatási határozat több ügyfélre tartalmaz rendelkezéseket, akkor mindegyik ügyfél vonatkozásában meg kell felelnie a Ket. határozat tartalmi elemeit előíró 70.§-ában foglaltaknak. Saját érdekelttsége alapján az ügyfelek bármelyike kérheti a közigazgatási határozat rá vonatkozó részének a felülvizsgálatát, a keresetet elő nem terjesztő ügyfélre vonatkozó határozatrész felülvizsgálatát - a keresetet elő nem terjesztő ügyfél keresetének hiányában - azonban a bíróság nem végezheti el még akkor sem, ha a különböző ügyfelekre vonatkozó döntések jogalapja azonos. A közvetlen jogi érdekelttség vagy törvényi felhatalmazás hiányában a különböző ügyfeleknek a nem a saját határozatrészeikre vonatkozó bírósági felülvizsgálatra nincs kereshetőségi joguk. A másodfokú bíróság ezért jogszerűen utasította el a felperesi jogelőd VII.1. pontot vitató keresetét.

A határozat jogalapjának, a jogvitára irányadó anyagi jogszabályoknak a téves megválasztása, valóban nem eljárási jogszabálysértés. Az alperesi jogelőd azonban alaphatározatát módosította, így a per tárgyát már a módosított, a Pszttv., a Bszt. anyagi jogi szabályaira alapított határozat képezte. A bíróságok egyértelműen arra a jogi álláspontra helyezkedtek, hogy a jogvita elbírálásra nem az új Pszttv, hanem a Pszttv. rendelkezései az irányadók. A Pp. 339.§ (1) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a bíróság, az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabály megsértésének kivételével, a jogszabálysértő közigazgatási határozatot helyezheti hatályon kívül. A felülvizsgálati kérelmekkel vitatott körben pedig ügy érdemi eldöntésére is kiható

lényeges eljárási szabálysértés nem történt, és az alperesi jogelőd érdemi döntése, módosított határozata kapcsán anyagi jogi jogszabálysértés sem állapítható meg a következők miatt:

A másodfokú bíróságnak, a felek eltérő jogi álláspontja miatt, értelmeznie kellett a Pszttv. 41.§ (1) bekezdés 2. mondatát. Helyes jogértelmezéssel állapította meg, hogy ennek nincs olyan hatáskört szűkítő tartalma, mint amelyet a petitum tartalmaz. A kereseti és felülvizsgálati kérelemben kifejtett érveléssel ellentétben az alperesi jogelőd a hatáskörébe tartozó kérdésben hozott döntést. A fogyasztóvédelmi eljárás jogintézményének létezése ugyanis nem zárta ki, hogy az alperes ellenőrizze az ágazati törvények szabályainak megalapozottságát, mert feladatkörébe tartozott valamennyi ügyfél, nem csak a fogyasztó, a leendő ügyfelek védelme, de a felügyeleti intézmények rendszerszintű megfeleléségének ellenőrzése is. Az alperes nem a konkrét fogyasztókkal szemben tanúsított magatartást, hanem a működési, tevékenységi szabályok általános megtartottságát vizsgálta, amely kapcsán hatásköre egyértelműen fennállt. Az ügyben eljáró bíróságok jogszerűen állapították meg azt is, hogy a vezetői körlevél nem jogszabály, ennél fogva nem alkalmas a felek közötti jogvita érdemi eldöntésére.

Az alperes, ahogyan erre a másodfokú bíróság rámutatott, mulasztás miatt nem alkalmazott bírságot a felperessel szemben, ezért a Pszttv. 47/A. § (4) bekezdését nem kellett alkalmaznia. Az a felperesi érvelés pedig, amely szerint az alperesnek a Pp. 195.§ (7) bekezdése szerint kellett volna saját határozata tartalmát bizonyítania azért alaptalan, mert e határozat jelen ügyben nem bizonyítási eszköz, hanem a per tárgya.

A Bszt.31.§ (4) bekezdése a következőket tartalmazza: A Felügyelet a befektetési szolgáltatási tevékenység végzésére jogosító engedélyt határozott időre felfüggeszti, ha a tevékenység végzésnek az engedélyezéshez előírt feltételei már nem állnak fenn, de azok legfeljebb hat hónapon belül pótolhatók. Az első és másodfokú bíróság jogszerűen állapította meg, hogy a tevékenység végzésre jogosító engedély felfüggesztése törvényes volt. A Kúria jogi álláspontja szerint a törvényi szabályozásból következően az alperesi jogelőd nem is mellőzhette volna az engedély felfüggesztését, mivel ez az engedélyezéshez előírt feltételek hiányának a törvény szerinti szükségszerű jogkövetkezménye, tehát érdemi döntését az alperesi jogelőd nem mérlegelési jogkörében eljárva hozta meg. A befektetési szolgáltatóknak nincs jogosultsága arra, hogy a törvényben meghatározott alapvető feltételek hiányában is működjenek, ezért amennyiben fennállnak a Bszt. 31.§ (4) bekezdése szerinti intézkedés alkalmazásának törvényi feltételei, akkor nem alkalmazható a Pszttv. 47.§ (4) bekezdése. Ez utóbbi

törvényhely a)-i) pontjaiban felsorolt és felülvizsgálati kérelemben is nevesített körülmények (a jogsértés súlya, az ügyfél jóhiszeműsége és együttműködése, a mulasztással előidézett kockázat) ugyanis nem adnak alapot engedélyben meghatározott feltételek hiánya esetén a működésre. Nincs tehát ügydöntő jelentősége annak, hogy milyen jelzővel lehet ellátni a felperes által sem vitatottan fennállt, a működés tárgyi és technikai feltételeivel kapcsolatos engedélyhez képest bekövetkezett hiányosságokat. Az alperesi jogelőd intézkedésének jogszerűségét alátámasztja az is, hogy nem az engedély visszavonásáról, hanem a legrövidebb tartamú, azaz hat hónapra történő felfüggesztéséről döntött, mivel úgy ítélte meg, a felfüggesztést megszüntető határozatból következően megalapozottan, hogy a hiányosságok ezen az időtartamon belül pótolhatók. Megjegyzi e körben a Kúria még azt is, hogy a keresettel támadott határozat tartalmaz figyelemfelhívást arra nézve, hogy az intézkedésre okot adó körülmény megszüntetésének igazolása esetén a felfüggesztés megszüntetésre kerül, tehát a hatóság a felperesi jogelőd cselekvő magatartásához kötötte a felfüggesztés hat hónapon belüli megszüntetését, ezért minden olyan tényt, körülményt figyelembe vett, amit számára a Bszt. 31.§ (4) bekezdése előírt.

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztők nem vitatták, hogy a módosító határozatra vonatkozó kereset előterjesztését követő első tárgyaláson, tehát 2011. szeptember 9-én volt lehetőség a Pp. 335/A.§ (1) bekezdése értelmében jogszabálysértés megjelölésére. A felperesi jogelőd azonban eddig az időpontig a Bszt. 46.§ (2) bekezdésében foglaltak megsértésére vonatkozó keresetet nem terjesztett elő, e körben a beavatkozók által 2011. szeptember 8-án tett nyilatkozatra hivatkozott. A Kúria nem osztja a beavatkozó előadásokra kapcsán felülvizsgálati kérelemben kifejtett jogi álláspontot. Önálló beavatkozó minőség ugyanis csak akkor állapítható meg, ha a perben hozott ítélet jogereje a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára is kiterjed. Ez a perbeli esetben, a keresetösségi jog kapcsán részletezettekből következően, nem állapítható meg. Jelen ügyben hozott ítélet jogereje a beavatkozókra nem terjed ki, kizárólag a felek közötti jogvitát dönti el, és a jelen ügy beavatkozó nem tekinthető a közigazgatási ügyben ellenérdekű ügyfélnek sem (Pp.332.§ (5) bekezdése). A Pp. 57.§ (1) bekezdés első mondata szerinti függő helyzetben lévő beavatkozó pedig, mivel nem rendelkezhet a per tárgyával, illetve a per tárgyaról, nem jogosult kereset előterjesztésére, kiterjesztésére. A jogerős ítélet továbbá iratszerűen utal arra, hogy az első fokú bíróság ítéletében (20. oldal utolsó bekezdése, 21. oldal első és második bekezdései) elbírált a Ket. 39.§., 49.§, 92.§-ainak megsértésére vonatkozó érveléseket, és e tekintetében a másodfokú bíróság jogszabálysértést nem állapított meg.

A Kúria előzőekben részletezett jogi álláspontjából következően azt is megállapította, hogy a perben minden adat rendelkezésre állt az ügy érdemi eldöntéséhez, ezért a másodfokú bíróság jogszerűen járt el akkor, amikor mellőzte a további bizonyítás felvételét (Pp.163.§ (1) bekezdése).

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperes a Pp. 270. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó ítéleti rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésében és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul.

Budapest, 2014. április 3.

Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk.előadó bíró, Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró